

Tips voor afstandonderwijs Primair Onderwijs

Onderwijs op afstand

Onderwijs op afstand is voor de meeste scholen nieuw. We hebben een aantal punten opgesteld waar je als school dan mee te maken krijgt. Het zijn punten waar een school in de hectiek van de dag op dit moment misschien niet zo snel bij stilstaat. We willen hiermee scholen, directeuren en leerkrachten helpen bij het organiseren van onderwijs op afstand.

- **Communicatie met collega's**

Veel scholen werken met Microsoft Office365 of G-suite van Google. Beide omgevingen hebben een applicatie om op afstand met elkaar te overleggen, te vergaderen of zelfs te scholen. Voor Microsoft is dit Teams en voor G-suite is dit Hangouts Meet. Door het afspreken van een vast moment per dag/week, kun je als team contact houden en met elkaar overleggen. Voor de **handleiding** van Teams en Hangouts Meet, klik op het icoon:

- **Communicatie met ouders**

Gebruik voor het communiceren met ouders de kanalen die je altijd al gebruikt. Per mail gaat dit veelal via het leerling administratiesysteem (Parnassys, ESIS, e.d.). Bijna alle scholen hanteren tegenwoordig ook een schoolapp. Dit is de snelste manier om ouders te bereiken. Informatie en bestanden zijn makkelijk met ouders te delen. Om de communicatielijnen in deze periode kort te houden, is het aan te bevelen om als schooldirectie of leerkracht de communicatie van beide kanten open te zetten waardoor ouders ook kunnen reageren of vragen kunnen stellen via de schoolapp. Wil je dit liever beperken en appverkeer in de avonden voorkomen, dan kun je ouders laten weten dat deze 'functie' openstaat tussen bepaalde uren van de dag.

- **Communicatie met leerlingen**

De communicatie met de leerlingen kan sterk per basisschool verschillen. Dit heeft niet alleen met de ICT-infrastructuur van de school te maken maar ook met de digitale mogelijkheden van de ouders en/of oppas/familieleden waar kinderen opgevangen worden. Alle leerlingen tegelijkertijd digitaal bereiken en instructie geven, is een hele opgave. Wanneer je als school weet dat je deze mogelijkheden wel tot je beschikking hebt, kan er ook voor de leerlingen gebruik worden gemaakt van Teams en Hangouts. Veelal hebben ook leerlingen op hun school een account om te werken met Office365, en dus Teams, of met Google Hangouts Meet.

Het is belangrijk om als leerkracht in deze periode toch het bindende element te blijven voor je groep en je leerlingen. Wanneer de gelijktijdige digitale instructiemomenten niet haalbaar zijn, dan zijn er ook andere manieren om met je leerlingen in contact te blijven. In bovenbouwgroepen hebben tegenwoordig (bijna) alle leerlingen wel een mobiel met Whatsapp. Als groepsleerkracht kun je een groepsapp voor je groep aanmaken. Hierin kun je huiswerk, instructiefilmpjes, vragen en antwoorden delen. Belangrijk is om vooraf met de groep afspraken te maken waar de appgroep wel voor is bedoeld en waarvoor niet.

Het delen van instructievideo's, huiswerk, dag- en weektaken kan natuurlijk ook per mail van de leerlingen zelf in hun digitale schoolomgeving, de schoolapp of de mail van de ouders. Een dagelijkse vlog van de leerkracht kan helpend zijn om de binding met de leerlingen en ouders te onderhouden. Ook leerlingen kunnen in een roulerend schema een vlog delen. De gemaakte filmpjes zijn dan via Whatsapp, de schoolapp en/of de mail te delen. De applicatie Lessonup is momenteel zonder licentie gratis te gebruiken. In deze omgeving kunnen leerkrachten voor zijn of haar groep een digitale leeromgeving creëren met instructiefilmpjes. Zowel via de app op de telefoon als online via een webbrowser kunnen leerlingen met een code inloggen op hun lesstof en instructie.

• Naar school

Om elkaar niet uit het oog te verliezen, is ook een persoonlijke ontmoeting binnen de actuele situatie te organiseren. Aan de hand van een planning kunnen leerlingen (met een ouder) één voor één kort naar school komen om hun huiswerk op te halen en in te leveren. Bij de ontmoeting worden de landelijke opgestelde regels van het RIVM vanzelfsprekend in acht genomen. Dit haal- en inlevermomentje biedt een ouder ook de gelegenheid om even zijn of haar verhaal te delen. Als school ben je immers ook een belangrijk hoeksteen in de samenleving.

• Lessen en huiswerk

In het plannen van lessen en activiteiten zijn er enkele variaties. Kies je voor het werk uit de lesmethoden, ga je uit van leerlijnen en/of kies je voor digitale opdrachten uit Nieuwsbegrip, Gynzy, Squala, e.d.

In deze unieke situatie is het wellicht verstandig om de lessen voor de leerlingen herkenbaar te houden. Het blijven gebruik maken van bekende lesmethoden is hierin belangrijk.

In het plannen van de lessen en het huiswerk zal in deze situatie rekening gehouden moeten worden met datgene wat acceptabel en realistisch is. Aan de hand van toetsen en lessen uit de afgelopen periode kan er in worden gezet op herhaling en inoefening. Hier is minder of geen instructie voor nodig. Hiervoor zijn de digitale software van de methode te gebruiken en/of de werkboeken. Omdat Basispoort het mogelijk heeft gemaakt dat leerlingen thuis kunnen inloggen, kunnen zij thuis hun gebruikelijke oefensoftware en lessen maken. Voordeel van werkboeken is dat het herkenbaar is voor de leerlingen en dat de betrokkenheid van ouders groter is omdat zij makkelijker kunnen helpen en controleren. Het gebruik van werkboeken biedt bijvoorbeeld ook de kans om leerlingen op maandag het werk op school op te laten halen en op vrijdag te laten inleveren. De leerkracht kan het werk nakijken en van feedback voorzien om zo zicht te houden op de vorderingen van de leerlingen. Het werk voor de nieuwe week kan hier weer op worden afgestemd. Zoals al eerder genoemd kunnen leerlingen (met een ouder) volgens een vaststaand schema het werk op halen en inleveren.

- **Kansen**

Situaties als deze bieden ook weer kansen. Leerkrachten zullen op internet op zoek gaan naar alternatieve lessen en leerzame websites. Wellicht gaat er een digitale wereld voor je open. De volgende websites kunnen we in ieder geval al aanbevelen:

- www.cedgroep.nl, [thuismateriaalpagina](#)
- www.wij-leren.nl
- www.basisonderwijs.online/thuisonderwijs.html
- www.onlinebibliotheek.nl
- www.gratiskinderboek.nl

Wat afgelopen dagen ook is gebeurd, is dat veel uitgevers hun digitale producten gratis beschikbaar hebben gesteld voor leerlingen en de scholen.

- **Iets anders**

Het is leuk om voor de leerlingen ook iets anders op hun dag- of weektaak te zetten. Laat de leerlingen bijvoorbeeld iets onderzoeken, geef leerlingen een challenge waar een filmpje van gemaakt moet worden of geef de leerlingen een opdracht om iets te bakken of te knutselen. Nu het voorjaar is, kunnen leerlingen ook iets in de tuin of in een bloembakje planten. Ze kunnen een dagboekje bijhouden over de groei van het plantje of zaadje.

In deze periode is het ook belangrijk om naar elkaar om te zien. De leerlingen kunnen een tekening maken voor opa's en oma's of ouderen in de buurt of een brief schrijven. [Bekijk ook eens de 'opsteker-challenge' van De Vreedzame School](#). En er is alle tijd om de aankomende weken een boek te lezen. Boekpromotie kan zeker en plekje krijgen in de planning.

• Jongste kinderen

Voor kleuters werkt het huiswerk iets anders. Toch kan er thuis met de jongste leerlingen gespeeld en gewerkt worden. Leerkrachten kunnen ouders de volgende tips en opdrachten meegeven en deze over de schooldagen plannen en verdelen:

1. Digitale prentenboeken
(<https://kleuters.basisonderwijs.online/schoolborden/catalogus.html?vakgebied=prentenboeken>)
2. Voorleesfilmpjes (<https://devoorleeshoek.nl/>)
3. [Materiaal van Taal is ok](#)
4. Samen klusjes doen in huis,
5. Spelletjes spelen met dobbelstenen,
6. Samen puzzelen,
7. Tekening maken voor opa en oma,
8. Samen knutselen,
9. Letters uitknippen uit kranten en tijdschriften,
10. Educatieve filmpjes kijken via Schooltv en laat de kinderen verwoorden wat ze hebben gezien.

• Instructie

Het geven van digitale instructies is binnen het basisonderwijs geen makkelijke opgave. Nog los van de infrastructuur en de aanwezige devices, worden veel lessen op een basisschool op meerdere niveaus gegeven. Een groepssessie via Teams of Hangouts Meet is dus niet altijd nuttig voor alle leerlingen. Losse instructiefilmpjes op niveau zijn doelgerichter. Deze filmpjes kunnen gedeeld worden via eerder genoemde middelen.

Wil je je als leerkracht gaan verdiepen in digitaal les geven en heb je hiervoor hulp nodig, dan vind je hier een aantal tips en websites waar je kunt gaan kijken:

- <https://docentenleven.nl/2020/03/15/afstandsleren-wat-is-er-mogelijk/>
- www.wikiwijs.nl
- www.powtoon.com (filmpjes maken)
- Instructiefilmpjes opnemen via www.powtoon.com
- www.leraar24.nl/51239/video-gebruiken-in-de-les-zo-doe-je-het-goed/
- [Tips vanuit Nieuwsbegrip](#)

Als je de mogelijkheid hebt om live je instructie te geven via Teams of Hangouts Meet, zorg er dan voor dat de planning bij je groep bekend is zodat alle leerlingen op tijd ingelogd zijn.

- **Planning**

Op school is vaak een duidelijke terugkerende planning. Die planning valt deze weken weg. Een andere structuur kan hiervoor in de plaats komen. Het is helpend voor de leerlingen en voor de ouders als duidelijk is welke opdrachten er per dag gedaan moeten worden. Ouders hebben hierdoor houvast om hun kind te sturen en voor de leerlingen wordt een vaste gewoonte voortgezet.

- **Nakijken en inleveren van opdrachten**

De digitaal gemaakte opdrachten kunnen leerkrachten digitaal nakijken. Per mail of app kun je leerlingen individueel of per groep van feedback voorzien. Wanneer je kiest voor werk uit werkboeken en schriften dan zal dit ingeleverd moeten worden wanneer je dit wilt nakijken. Je kunt aan ouders ook de antwoorden doorsturen en ze nakijktips geven.

De keuze om te toetsen in de aankomende periode is schoolafhankelijk. Er zijn mogelijkheden om dit digitaal te doen (Microsoft Forms, Google Docs), maar of dit wenselijk en verstandig is voor leerlingen op de basisschool is de vraag. Je mist immers het zicht op de beheersing van de stof en de 'toetshouding'. Hierdoor is een goede analyse op de resultaten onmogelijk. Testjes in spelvorm (Kahoot) kunnen natuurlijk altijd.

Wij hopen je met deze tips een steuntje in de rug te geven. Heel veel succes bij het lesgeven op afstand!